

ROZPORZĄDZENIE TYMCZASOWE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych w przedmiocie walki z zarazą płucną u bydła rogatego na obszarze Województw: Białostockiego, Kieleckiego, Łódzkiego, Lubelskiego i Warszawskiego.

Na mocy postanowień art. 1099, 1107, 1108, 1109, 1125, 1126, 1127, 1129, 1132, 1133, 1136, 1138, 1139, 1141, 1142, 1145 i 1148 Ustawy Lekarskiej (Zbiór Praw Ces. Ros. Tom XIII wydanie 1905 r.) zarządzam dla obszaru Województw: Białostockiego, Kieleckiego, Łódzkiego, Lubelskiego i Warszawskiego co następuje:

POSTANOWIENIA ZAPOBIEGAWCZE OGÓLNE.**Targowice zwierzęce.**

Art. 1. Targi na bydło rogate mogą się odbywać tylko na specjalnie do tego celu wybranych i odpowiednio urządzonych placach targowych (targowicach) pod dozorem specjalnej komisji targowej.

Art. 2. Miejsce na place targowe (targowice zwierzęce), o ile ich jeszcze w danej miejscowości nie ma, winno być urządzone w możliwie niezabudowanej części miasta (gminy), a najlepiej na przedmieściu z pozostawieniem jednego tylko wejścia wpędowego opatrzonego ruchomą zaporą i po każdym targu (jarmarku) należycie oczyszczane.

Art. 3. W skład komisji targowej wchodzi: lekarz weterynaryjny (państwowy, samorządowy lub wolno praktykujący), względnie w braku lekarza sanitariusz weterynaryjny lub oglądacz zaprzysiężony, oraz stale w tym celu wyznaczony funkcjonariusz magistratu lub zarządu gminnego, na którego obszarze targ się odbywa.

Do pomocy komisji targowej przeznaczy magistrat miasta (zarząd gminy), na którego (ej) obszarze targ się odbywa, dwóch lub w razie potrzeby

więcej strażników targowych, a nadto właściwe starostwo odpowiednią ilość członków policji państwowej.

Komisja targowa ma urzędować na targowicy od rozpoczęcia targu, aż do jego ukończenia.

Art. 4. Czynności komisji targowej są następujące: lekarz weterynaryjny (sanitarjusz, oglądacz) przy pomocy służby targowej bada stan zdrowia każdej przyprowadzonej na targ sztuki, oraz legalność świadectwa pochodzenia (paszportu), którem każda sztuka winna być zaopatrzona (art. 7), funkcjonarjusz magistratu (zarządu gminy) opatruje sprawdzone przez lekarza weterynaryjnego świadectwo pochodzenia pieczęcią targową; wpisuje wprowadzoną sztukę do „wykazu spędu zwierząt na targ” i pobiera od właściciela bydła należność targową za kwitem.

Art. 5. Opłata od każdej sztuki bydła wprowadzonej na targowicę ustanawiana będzie przez zarząd gminy (magistrat miasta) i zatwierdzona przez właściwego wojewodę.

Kwota uzyskana z powyższych opłat oddana zostanie po skończeniu targu przez funkcjonarjusza magistratu (zarządu gminy) do kasy magistratu (zarządu gminy) i ma służyć na pokrycie wydatków na urządzenie i utrzymanie targowicy, na zakupno pieczęci, druków, kwitów, oraz na wynagrodzenie personelu weterynaryjnego.

Art. 6. Odbywanie targów na bydło rogате na targowicach nie urządzonych zgodnie z postanowieniami niniejszego zarządzenia, lub nienależycie utrzymany, jest wzbronione.

Świadectwa pochodzenia dla zwierząt (paszporty).

Art. 7. Każda sztuka bydła rogatego wyprowadzana (wywożona) poza granice miejscowości stałego pobytu (wsi-miasta), bez względu na to w jakim celu się to dzieje, musi być opatrzona osobnem na każdą sztukę opiewającym świadectwem pochodzenia (paszportem).

Świadectwa te wystawia i opatruje pieczęcią gminy (miasta), oraz swoim podpisem funkcjonarjusz, ustanowiony w tym celu przez właściwy zarząd gminy (magistrat miasta) i zatwierdzony przez właściwe starostwo po poprzedniem zbadaniu zwierzęcia i uznaniu go za zdrowe i nie podejrzane.

W razie spostrzeżenia u oglądanego zwierzęcia oznak wzbudzających podejrzenie choroby zaraźliwej, należy wstrzymać wydanie świadectwa, zarządzić odosobnienie chorego zwierzęcia w zagrodzie właściciela i donieść o tem właściwemu starostwu dla wydania dalszych zarządzeń.

Świadectwa pochodzenia (paszporty) są ważne 10 dni i to tylko na ustanowionych formularzach.

Formularzy świadectwa pochodzenia bydła rogatego (paszportów) wedle dołączonego wzoru dostarcza zarządom gmin i magistratom miast za pośrednictwem urzędów wojewódzkich i starostw Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 8. Za oględziny bydła wystawienie świadectwa pochodzenia pobierać będzie ustanowiony funkcjonarjusz od właścicieli bydła za każdą sztukę opłatę w wysokości ustanowionej przez zarząd gminy (magistrat miasta) i zatwierdzony przez właściwego wojewodę. Uzyskana z tego źródła suma ma być z końcem każdego miesiąca oddana do kasy zarządu gminnego (magistratu) i ma służyć na pokrycie kosztów druku świadectw, oraz na opłacenie funkcjonarjusza wykonyującego oględziny i wystawiającego świadectwa pochodzenia (paszporty).

Art. 9. Urzędy wojewódzkie za pośrednictwem starostw zarządzają bezwzględnie ustanowienie w gminach (miastach) funkcjonariuszy do wykonywania oględzin bydła i wystawiania świadectw pochodzenia (paszportów).

Art. 10. Sztuki bydła rogatego spotkane poza granicami miejscowości swego pobytu bez świadectw pochodzenia (paszportów) mają być w miejscu zatrzymania przez zarząd gminy (miasta) umieszczone w odosobnieniu na koszt właściciela.

Zwolnienie zatrzymanego zwierzęcia może nastąpić dopiero po stwierdzeniu, że pochodzi z miejscowości wolnej od zarazy płucnej i po zbadaniu stanu jego zdrowia na koszt właściciela przez właściwego państwowego lekarza weterynaryjnego starostwa.

Po dokonaniu oględzin weterynaryjnych zwierzę winno być odprowadzone przez właściciela do swego stałego miejsca pobytu dla wyjednania we właściwym zarządzie gminy (miasta) świadectwa pochodzenia.

Zwierzę pochodzące z miejscowości zapowietrzonych zarazą płucną, lub takie, co do którego nie zdołano dowodnie wykazać miejsca jego pochodzenia, ma być przez właściwe starostwo oddane na rzeź w najbliższej rzeźni, a uzyskana z ewentualnej sprzedaży mięsa kwota ma być zwrócona właścicielowi po potrąceniu związanych z tem kosztów i należności.

Transport bydła kolejami lub statkiem.

Art. 11. Bydło rogate przewożone kolejami lub statkiem ma być badane przed załadowaniem i przy wyładowaniu przez ustanowionego do tego dla danej stacji kolejowej (przystani) lekarza weterynaryjnego, w myśl przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, Kolei Żelaznych, Robót Publicznych oraz Zdrowia Publicznego w przedmiocie tymczasowego dozoru weterynaryjno-policyjnego nad transportami zwierząt i surowych produktów pochodzenia zwierzęcego, przewożonych drogami żelaznymi i statkami na obszarze województw: Białostockiego, Kieleckiego, Łódzkiego, Lubelskiego i Warszawskiego z dnia 14 maja 1920 (Dz. U. Rz. P. № 41 poz. 248).

Stajnie (obory) spędowe handlarzy.

Art. 12. Stajnie (obory) spędowe handlarzy winny być pod stałym nadzorem właściwych państwowych lekarzy weterynaryjnych starostwa. Stajnie (obory) spędowe, nienależycie urządzone lub utrzymane, będą przez właściwe starostwo zamykane.

Ubój bydła rogatego w rzeźniach.

Art. 13. Rzeź bydła w rzeźniach publicznych i prywatnych może się odbywać tylko pod dozorem lekarza weterynaryjnego, a w razie braku takiego lekarza w danej miejscowości, pod dozorem funkcjonariusza gminnego (miejskiego) specjalnie ustanowionego dla oględzin bydła rogatego, przeznaczonego na ubój.

Grzebowiska dla zwierząt.

Art. 14. W każdej wsi (mieście) musi być urządzone grzebowisko dla zwierząt padłych względnie zabitych, otoczone rowem i parkanem lub wałem ziemnym.

Dla małych miejscowości blisko siebie położonych może być urządzone jedno grzebowisko wspólne.

POSTANOWIENIA ZAPOBIEGAWCZE SZCZEGÓŁOWE.

Art. 15. Na obszarze województw: Białostockiego, Kieleckiego, Łódzkiego, Lubelskiego i Warszawskiego zostają ustanowione aż do odwołania trzy rejony pomorowe a to:

- I. Obszerniejszy rejon zagrożony zarazą płucną.
- II. Ścisłejszy rejon zagrożony zarazą płucną.
- III. Rejon zapowietrzony zarazą płucną.

Postanowienia odnoszące się do obszerniejszego rejonu zagrożonego zarazą płucną.

Art. 16. Obszerniejszy rejon zagrożony zarazą płucną stanowią wszystkie miejscowości powiatów położonych na obszarze województw: Białostockiego, Kieleckiego, Łódzkiego, Lubelskiego i Warszawskiego z wyjątkiem miejscowości (punktów) włączonych do ściślejszego rejonu zagrożonego tą zarazą i do rejonu zapowietrzonego (art. 18 i 20).

Art. 17. W obszerniejszym rejonie zagrożonym zarazą płucną obowiązywać będą prócz przepisów sanitarno-weterynaryjnych wymienionych w artykułach od 1 — 14 niniejszego rozporządzenia również przepisy następujące:

- a) wyprowadzanie lub wywożenie bydła rogatego z obszerniejszego rejonu zagrożonego zarazą płucną do rejonu ściślejszego jest dozwolone;
- b) do rejonu zapowietrzonego zarazą płucną można wprowadzać bydło rogate tylko przy zachowaniu warunków wymienionych w artykule 19 p. d. niniejszego rozporządzenia;
- c) w razie stwierdzenia zarazy płucnej w obszerniejszym rejonie zagrożonym, należy bezwzględnie wszystkie sztuki chore, podejrzane o zarazę i o zarażenie się natychmiast wybić na koszt Skarbu Państwa.

Postanowienia odnoszące się do ściślejszego rejonu zagrożonego zarazą płucną.

Art. 18. Ścisłejszy rejon zagrożony zarazą płucną stanowią wszystkie wolne od zarazy płucnej miejscowości (wsie-miasta) tych powiatów, gdzie zaraza płucna panuje, oraz te miejscowości sąsiednich powiatów, w których wprawdzie zaraza nie panuje, które jednak urząd wojewódzki ze względu na bliskość z miejscowością zapowietrzoną, oraz obrót handlowy i inne okoliczności uzna za szczególnie zagrożone.

Miejscowości te winny być wymienione w ogłaszającym periodycznie w dzienniku urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych wykazie miejscowości ściślejszego rejonu zagrożonego zarazą płucną (art. 31).

Art. 19. W ściślejszym rejonie zagrożonym zarazą płucną obowiązywać będą prócz przepisów sanitarno-weterynaryjnych wymienionych w artykułach od 1 do 14 niniejszego rozporządzenia również przepisy następujące:

- a) Wszystkie sztuki bydła rogatego w ściślejszym rejonie zagrożonym zarazą płucną mają być zbadane przez właściwych państwowych lekarzy weterynaryjnych starostwa.

W wyjątkowych wypadkach (w razie choroby, lub innych ważnych zajęć urzędowych lekarza weterynaryjnego) mogą starostowie powierzać te badania sanitariuszom weterynaryjnym, lecz o konieczności takiego zarządze-

nia winni są pisemnie donieść właściwemu urzędowi wojewódzkiemu z należytem uzasadnieniem.

- b) W razie rozszerzenia się zarazy płucnej na większą ilość miejscowości danego powiatu, lub w razie pojawienia się tej zarazy w bliskim sąsiedztwie miejscowości, w której odbywają się jarmarki i targi na bydło, właściwy starosta zarządzi zamknięcie targów i jarmarków na bydło rogate i zawiadomi o tem natychmiast właściwy urząd wojewódzki.

Aż do ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy zamknięcia targu (jarmarku) przez urząd wojewódzki zarządzenie starosty pozostaje w mocy.

Po ustaniu potrzeby zamknięcia targu (jarmarku) na bydło, starosta odwoła wydany zakaz i również doniesie o tem niezwłocznie urzędowi wojewódzkiemu.

O zamknięciu targu (jarmarku) na bydło i o ponownem otwarciu go należy zawsze wydać odpowiednie ogłoszenie w sposób używany w danym powiecie, a nadto zawiadomić o tem sąsiednie starostwa.

- c) Wyprowadzanie bydła rogatego ze ściślejszego rejonu zagrożonego zarazą płucną do obszerniejszego rejonu dozwolone jest tylko wtedy, jeżeli na świadectwie pochodzenia (paszporcie) umieszczona będzie adnotacja lekarza weterynaryjnego, że miejscowość, z której zwierzę pochodzi, wolna jest od zarazy płucnej i że bydło przed wyprowadzeniem było poddane oględzinom weterynaryjnym.

Koszty oględzin weterynaryjnych ponosi właściciel zwierzęcia.

Nadto bydle takie, o ile nie zostaje zaraz oddane na rzeź, musi być w nowem miejscu postoju w obszerniejszym rejonie zagrożonym trzymane przez 90 dni w odosobnieniu i obserwacji.

Miejscowość, do której zwierzę ma być przeprowadzone winna być wymieniona w świadectwie pochodzenia (paszporcie).

Stwierdzający stan zdrowia bydłęcia lekarz weterynaryjny winien za pośrednictwem właściwego starosty zawiadomić o fakcie zamierzonego przeprowadzenia zwierzęcia starostwo tego powiatu, do którego zwierzę ma być przeprowadzone.

- d) Wyprowadzanie bydła rogatego ze ściślejszego rejonu zagrożonego zarazą płucną do rejonu zapowietrzonego dozwolone jest tylko wtedy, jeżeli bydle przeznaczone jest wprost do rzeźni i zostanie tam odstawione pod konwojem na koszt właściciela.

Sztuki użytkowe i przeznaczone na chów można wyjątkowo wyprowadzać ze ściślejszego rejonu zagrożonego zarazą płucną do rejonu zapowietrzonego tylko w razie koniecznej potrzeby za specjalnem pozwoleniem Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych i pod warunkiem, które ono stosownie do okoliczności w danej chwili przepiše.

Podania o uzyskanie rzeczzonego zezwolenia winny być wnoszone przez zainteresowanych do właściwego starosty, który prześle je z opinią lekarza weterynaryjnego w trybie instancyjnym do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Postanowienia odnoszące się do rejonu zapowietrzonego zarazą płucną.

Art. 20. Rejon zapowietrzony obejmuje wszystkie miejscowości (wsi, miasta), w których panuje zaraza płucna a w wielkich miastach dzielnice zapowietrzone.

Wykazy miejscowości zapowietrzonych tą zarazą będą ogłaszane w dzienniku urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej periodycznie przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 21. W rejonie zapowietrzonym zarazą płucną wyprowadzanie bydła z miejscowości zarażonej, wprowadzanie do niej i przeprowadzanie przez nią jest wzbronione.

Wyjątek stanowi bydło rogate z zagród wolnych od zarazy, przeznaczone wprost do rzeźni, jeżeli przedtem państwowy lub inny lekarz weterynaryjny uzna je za zdrowe, poświadczy to na świadectwie pochodzenia i odeśle je na koszt właściciela pod konwojem do rzeźni, oraz bydło wprowadzone z okręgu obszerniejszego na zasadzie postanowień art. 17 p. b. i z okręgu ściślejzego na zasadzie art. 19 p. d.

Art. 22. Zwierzęta podejrzane o zarazę i o zarażenie się, a przeznaczone przez władze na wybicie, mogą być odstawione do najbliższej rzeźni jedynie przy zachowaniu warunków, jakie komisja weterynaryjno-wykonawcza (art. 1114 Ust. Lekarskiej) przepisze.

Art. 23. Odbywanie targów na bydło rogate w rejonie zapowietrzonym zarazą płucną jest bezwarunkowo wzbronione.

Art. 24. Wszystkie sztuki bydła rogatego w rejonie zapowietrzonym mają być spisane, opisane i poznaczone cechą „Z” (zaraza) wypaloną na prawym rogu; wielkość cechy 3 ctm. W razie braku prawego rogu znak wypala się na lewym, a gdy obu rogów braknie, na prawej przedniej racicy.

Przyrządów do cechowania dostarcza właściwe starostwo. Cechowanie przeprowadzić mogą sanitariusze weterynaryjni.

Art. 25. Wszystkie sztuki bydła rogatego mają być badane periodycznie przynajmniej raz na miesiąc przez państwowych lub innych lekarzy weterynaryjnych względnie przez sanitariuszy. (art. 19 p. a ustęp drugi).

Art. 26. Do miejscowości rejonu zapowietrzonego, w których zaraza płucna przybrała groźniejsze rozmiary, będą delegowani przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych specjaliści lekarze weterynaryjni.

W miejscowościach tych wszystkie sztuki chore, podejrzane o zarazę i o zarażenie się, mają być bezwzględnie wybijane.

W innych miejscowościach rejonu zapowietrzonego, w których akcje tępienia zarazy prowadzą właściwe starostwa, mają być wybijane sztuki chore i podejrzane o zarazę, a sztuki podejrzane o zarażenie się będą szczepione z konieczności.

Bezwzględne wybijanie sztuk chorych, podejrzanych o zarazę i podejrzanych o zarażenie się, mają stosować także organa starostwa wtedy, jeżeli sam właściciel żąda wybicia wszystkich sztuk lub jeżeli chodzi o zagrody z ilością bydła nie przenoszącą pięciu sztuk.

Jeżeli w pojedynczych zagrodach jest większa ilość sztuk, to na wybicie całego pogłowia uzyskać należy jaknajrychlej zezwolenie właściwego urzędu wojewódzkiego.

Art. 27. Przy tłumieniu zarazy płucnej urzędujący w zapowietrzonej miejscowości lekarz weterynaryjny winien:

- a) przy sprawdzeniu pierwszych wypadków zarazy jaknajusilniej dążyć do wykrycia źródła zarazy, a o ewentualnem wykryciu jej ognisk donosić natychmiast właściwemu starostwu;
- b) przy stwierdzeniu zarazy zbadać wszystkie sztuki bydła rogatego danej miejscowości przy uwzględnieniu postanowień art. 24 niniejszego rozporządzenia.
- c) w miejscowościach, w których panuje zaraza płucna, oznaczyć jaknajdokładniej, jakimi drogami i do jakiej odległości może być bydło z zagród niezapowietrzonych wypędzane na paszę lub do robót polnych;

- d) zarządzić, aby przy drogach prowadzących do miejscowości zapowietrzonych ustawione były tablice z czytelnym napisem: „Zaraza płucna—Przepęd bydła wzbroniony”, a u wejścia do zagrody zapowietrzonych z napisem: „Zaraza płucna”.

Wydane z powodu stwierdzenia zarazy zarządzenia winny być przez lekarza weterynaryjnego jaknajprzystępniej sformułowane i pozostawione na piśmie władzy miejscowej (sołtysowi, wójtowi, posterunkowemu policyjnemu) oraz właścicielowi zagrody zapowietrzonych.

Art. 28. O każdym wypadku stwierdzenia zarazy płucnej zawiadomi właściwe starostwo bezzwłocznie wszystkie gminy danego powiatu, oraz starostwo sąsiadujące bezpośrednio z powiatem, gdzie została stwierdzona zaraza płucna.

Art. 29. Dezynfekcja w zagrodach zapowietrzonych musi być wykonana pod dozorem lekarza weterynaryjnego.

W wyjątkowych wypadkach wskazanych w art. 19 p. a. ustęp drugi można użyć do tego sanitariusza weterynaryjnego.

Art. 30. Po wygaśnięciu zarazy w danej miejscowości i zaliczeniu jej do ściślejszego względnie obszerniejszego rejonu zagrożonego zarazą płucną wszystkim sztukom bydła rogatego danej miejscowości mającym wypalony na prawym rogu wypala się drugi znak „W” (wolne od zarazy) na lewym rogu znak „Z”.

W razie braku lewego rogu wypala się znak „W” na prawym, w braku obu rogów na lewej przedniej racicy.

Przyrządów do cechowania dostarczy właściwe starostwo.

Art. 31. Włączanie danych miejscowości rejonu (wsi, miast, dzielnic wielkich miast) zapowietrzonego zarazą płucną do ściślejszego lub obszerniejszego rejonu zagrożonego i na odwrót, stosownie do tego czy zaraza tam wygasła, lub czy ją stwierdzono, uskutecznia na podstawie sprawozdań starostw właściwy wojewoda w dniu 1 i 15 każdego miesiąca. Sporządzony przez siebie wykaz przedkłada bezzwłocznie Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Na podstawie przedkładanych przez wojewodów wykazów będzie Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych sporządzać i ogłaszać w dzienniku urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej periodycznie wykazy wspomnianych rejonów.

Postanowienia końcowe.

Art. 32. Przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia będą karane stosownie do postanowień art. 138 Kodeksu Karnego.

Art. 33. Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej w dniu ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Warszawa, dn. 2 czerwca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

Bardel

Załącznik do art. 7.

ŚWIADECTWO POCHODZENIA.

Nr
 Województwo
 Powiat
 Gmina (miasto)
 Wieś (miejscowość)

Ilość zwierząt:
Imię i nazwisko właściciela zwierzęcia:
Dokładny opis zwierzęcia: (gatunek, płeć, maść, wiek, szczególne znaki)
Miejsce, do którego zwierzę ma być przeprowadzone lub przewiezione:

Zaświadczam, że opisane zwierzę było oglądane i uznane za wolne od zarazy, oraz że wolną jest od zarazy miejscowości, z której ono pochodzi.
 Niniejsze świadectwo ważne jest 10 dni licząc od dnia następującego po dniu wystawienia.

Dnia 192.... r.

Pieczczę
Podpis wydającego świadectwo pochodzenia

U W A G I :

1. Za obejrzenie zwierzęcia i wystawienie świadectwa pochodzenia opłacono Mk.
2. Na każdą sztukę należy wystawiać osobne świadectwo pochodzenia a tylko młodzież ssacą można opisywać na jednym świadectwie pochodzenia wraz z matką, jeżeli pędzi się je (przewozi) wspólnie.

poходzenia.

Świadectwo

CZĘŚC GRZBIETOWA.

Nr
 Województwo
 Powiat
 Gmina (miasto)
 Wieś (miejscowość)

Ilość zwierząt:
Imię i nazwisko właściciela zwierzęcia:
Dokładny opis zwierzęcia: (gatunek, płeć, maść, wiek, szczególne znaki)
Miejsce, do którego zwierzę ma być przeprowadzone lub przewiezione:

Powyżej opisane zwierzę oglądałem w dniu
 192...., uznałem je za wolne od zarazy i wydałem świadectwo pochodzenia.

Za oględziny i wydanie świadectwa pobrałem kwotę Mk.

dnia 192.... r.

Podpis wydającego świadectwo